

Súkromná základná škola Hrobákova 11, Bratislava

Školský vzdelávací program – kurikulárna reforma

Školský rok 2026/27

Zriaďovateľ: O.z. Cambridge PRO BONO

Názov školy: Súkromná základná škola

Adresa: Hrobáková 11, Bratislava

IČO: 50537431

Riaditeľ školy: Ing. M.Phil. Jozef Bača,PhD.

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: PaedDr. Darina Bačová,PhD.

Školský vzdelávací program Pre 1. cyklus SZŠ

Dĺžka cyklu 3 roky

Vyučovací jazyk: slovenský, ruský

Študijná forma: denná

Druh školy: základná

Platnosť dokumentu od: 1.9.2026

Školský rok: 2026/27

Podpis riaditeľa.....

Obsah

Úvod.....	4
Rámcový učebný plán školy.....	5
Vzdelávacie štandardy – charakter.....	7
Vzdelávacie štandardy – metakognícia.....	10
Digitálna gramotnosť a AI.....	12
Hodnotenie žiakov	20
Hodnotiaci koncept pre 1. cyklus.....	24
Hodnotenie žiaka cudzinca.....	35
System podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania športová výchova – 1.cykus.....	213
Záver.....	223

ÚVOD

Školský vzdelávací program Súkromnej základnej školy, Hrobákova 11, v Bratislave je základným dokumentom školy, ktorý odráža jej ciele a celkové smerovanie. V školskom roku 2026/27 škola realizuje prvý rok reformy, na ktorú sú učitelia v rámci aktualizácie vzdelávania už štyri roky pripravovaní, teda prvky kurikulárnej reformy pedagogickí zamestnanci našej školy uplatňovali už v predchádzajúcom období počas ich prípravy, realizovali v praxi zručnosti, ktoré získali v rámci aktualizácie vzdelávania.

Tento školský vzdelávací program bol pripravený na základe aktuálnych požiadaviek a bude sa meniť a dopĺňať priebežne na základe aktuálnych skúseností, ktoré budú pedagogickí zamestnanci získavať postupne v rámci vyučovacieho procesu.

Súkromná základná škola Hrobákova 11, Bratislava je plnoorganizovaná základná škola, z čoho primárne vzdelávanie bude predstavovať päť ročníkov a nižšie stredné vzdelávanie štyri ročníky.

Škola má plurilingválny charakter, čo znamená, že učitelia a žiaci môžu spontánne komunikovať v slovenskom, ruskom a anglickom jazyku a v rámci vyučovacieho procesu spontánne prechádzať z jazyka do jazyka, komparovať jazykové javy v uvedených jazykoch. Na základe týchto skutočností môžeme konštatovať, že rozvoj ČG, práca s textom na našej škole je prioritou a tvorí základ výučby jazykov, základ plurilingválnosti. Tiež treba pripomenúť, že ak chce pedagogický zamestnanec, ale aj žiak kvalitne pracovať s programami AI a využívať ich, úloha ČG je v tomto ohľade mimoriadne dôležitá.

Školu navštevujú žiaci z mnohých krajín sveta so záujmom o plurilingválne vzdelávanie v ruskom jazyku, o anglický a slovenský jazyk. Poslaním školy je realizovať proces výchovy a vzdelávania žiakov nielen v rámci procesu naučenia znalostí a získania zručností, ale v rámci celkovej motivácie a podpory žiakov v získavaní spôsobilostí v oblasti rozvoja ČG žiakov v súvislosti so Štátnym vzdelávacím programom. V rámci toho je špecifickým poslaním školy čo najlepšie zvládnutie ruského jazyka, anglického jazyka a slovenského jazyka ako štátneho jazyka Slovenskej republiky. Škola poskytuje žiakom všeobecné vzdelanie za súčasného dodržania vyváženého podielu prírodovedných a humanitných predmetov.

Z hodnotového hľadiska je prioritou školy objaviť v každom žiakovi jeho osobný potenciál a umožniť jeho rozvoj. Všestranný rozvoj následne umožňuje v rámci druhého stupňa štúdia identifikovať a odporučiť ďalší postup žiakov na správne zvolenú strednú školu zodpovedajúcu schopnostiam a ambíciám konkrétného žiaka. Škola kladie dôraz na výchovu žiakov ako hrdých občanov a obyvateľov Slovenskej republiky bez ohľadu na ich národnosť

a štátnu príslušnosť. Škola rozvíja prosociálne správanie žiakov tvoriace základ rozvoja ich osobnosti so súčasným uvedomením si mnohoversťovosti a mnohokultúrnosti sveta, vedie žiakov k zdravému životnému štýlu, formuje u nich predpoklady na dosiahnutie vyššej odbornej pripravenosti, telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách, ktorým žiaci môžu vo svojom živote čeliť.

V rámci priebežnej komunikácie s príslušnými útvarmi ministerstva školstva je vízia školy definovaná jej stále viac sa prehĺbujúcou plurilingválnosťou, vzhľadom na danú skutočnosť je rozvoj ČG, práca s textom v našej škole prioritou a predpokladom uplatňovania princípu plurilingválnosti a tiež predpokladom kvalitnej práce s programami AI.

Učivo takmer vo všetkých vyučovacích predmetoch a vzdelávacích oblastiach bude osnované špirálovite, v prvom ročníku prvého cyklu bude do obsahového štandardu zaradená každá téma a výkonový štandard zahŕňa všetky požiadavky Štátneho vzdelávacieho programu, graduujú však ciele jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov. Gradáciu cieľov budeme postupne špecifikovať na základe praktických skúseností, školského vzdelávacieho programu, vychádzajúc z realizácie požiadaviek budeme postupne modifikovať tento dokument.

Vzdelávacie štandardy – charakter

Pod charakterom rozumieme súbor osobnostných morálnych čŕt alebo dispozícií, ktoré riadia správanie človeka, ovplyvňujú jeho motiváciu a vyvolávajú špecifické morálne city. Prejavom dobrého charakteru je šťastný a naplnený život, ako aj spravodlivá a solidárna spoločnosť. Výchova charakteru zahŕňa všetky explicitné aj implicitné výchovné aktivity, ktoré pomáhajú žiakovi rozvinúť pozitívne osobnostné silné stránky, nazývané aj cnosti.

Rozvoj charakteru je formatívny proces, ktorý si vyžaduje nielen úsilie žiaka, ale aj prístup školy, zameranie sa na osobnosť žiaka – rozvíjať dobrý charakter žiaka, atak prispievať k plnohodnotnému životu, vo výchovnom procese vyvážené pracovať s jednotlivými charakterovými dispozíciami (cnosťami) a hodnotami. Záujmom školy je, aby sa žiak aktívne zapojil do života školskej komunity a získaval tak skúsenosti rozvíjajúce jeho charakter, a súčasne, aby sa učitelia usilovali o rozvoj vlastného morálneho charakteru, boli tak nielen modelom charakterového správania, ale najmä boli schopní starostlivo, s porozumením a

láskavo sprevádzať žiakov. V širšom význame je výchova charakteru žiaka prítomná vo všetkých predmetoch a aktivitách školy, jej kultúre a celkovom étose.

Oblasť charakteru pozostáva zo siedmich komponentov, na ktoré škola kladie dôraz:

1. Morálne vedomie
2. Túžba po poznaní
3. Statočnosť
4. Odolnosť
5. Úcta k druhým
6. Spravodlivosť
7. Líderstvo.
8. multikultúrnosť
9. spolupatričnosť naprieč národnostným spektrom školy
10. Vzájomná pomoc a kolegiálnosť

K rozvíjaniu uvedených vlastností vedú žiakov učitelia aj svojím vlastným príkladom

Všetky sú v praktickom živote vedené rozvážnosťou (praktickou múdrosťou) a smerujú k prosociálnemu správaniu a tvoria akoby osovú sústavu charakteru.

Vzdelávacie štandardy

1. Komponent: Morálne vedomie

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Morálne vedomie je: viesť žiakov k tomu, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania boli schopní reflektovať a regulovať vlastné prežívanie na základe morálnych hodnôt.

Vzdelávacie štandardy

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Identifikovať a pomenovať vybrané morálne emócie - radosť, hrdosť, súcit, smútok, odpor, hnev, hanba.
- b. S pomocou nabádania učiteľa sústrediť sa určený čas.
- c. Poznať príbehy, v ktorých ľudia prekonávajú samých seba a určiť morálne emócie spojené s ich správaním.

2. Komponent: Túžba po poznaní

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Túžba po poznaní je: viesť žiakov k zvedavosti a otvorenosti, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania:

- a) boli aktívni vo vyhľadávaní vecí, ktoré narušia ich doterajšie chápanie a vzorce, alebo ich aspoň rozšíria;
- b) mali vybudovanú intelektuálnu pokoru a dialogický prístup (uznanie, že neviem všetko a mám sa čo učiť aj v oblasti rozlišovania dobra a zla);
- c) chyby považovali za podnety pre ďalšie učenie sa (rastové nastavenie mysle).

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Klásť objasňujúce a bádajúce otázky bez zahanbenia, ak niečo nevie; na podnet od učiteľa si priznať chybu.
- b. Vytrvať pri riešení primerane zložitých intelektuálnych problémov, nevzdávať sa po prvom neúspechu.
- c. Uvedomovať si a rešpektovať to, že iní môžu mať na rovnakú vec odlišné názory ako on.

3. Komponent: Statočnosť

Všeobecným cieľom v rámci komponentu odvaha/statočnosť je: viesť žiakov k tomu, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania boli rozhodní a vytrvalí v konaní dobra aj napriek prekážkam; mali schopnosť dodržať sľub; vôľu riskovať tam, kde je to potrebné; a schopnosť vyjadriť svoje hodnoty napriek tlaku väčšiny.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Na vyzvanie učiteľa vysloviť svoj názor pred skupinou.
- b. Chápať, že je dôležité postaviť sa za seba a za druhých (napr. pri ochrane slabších) a vie, kde pri tom vyhľadať pomoc.
- c. Hovoriť pravdu a priznať sa, ak urobil niečo zlé.

4. Komponent: Odolnosť

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Odolnosť je: viesť žiakov k odolnosti a stálosti vo vlastnom konaní, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania boli schopní vytrvalo nasledovať svoje rozhodnutie konať dobre, prekonávať pritom vonkajšie prekážky i vnútorné negatívne sklony a upevňovať vlastnú orientáciu na zmysel vlastného konania.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Dokončiť prácu, ktorú začal; nevzdávať sa pri prvom neúspechu.
- b. Pomenovať ťažkosti v úlohách, ktoré si od neho vyžadujú úsilie, vytrvalosť, stálosť a schopnosť požiadať o pomoc.
- c. Pomenovať na sebe charakterovú vlastnosť, ktorú by chcel zlepšiť a pokúša sa o to.

5. Komponent: Úcta k druhým

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Úcta k druhým je: viesť žiakov k úctivým, prosociálnym a kooperatívnym postojom k druhým, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania boli schopní komunikovať slušne a rešpektujúco, konať ústretovo a veľkoryso a oceniť hodnotu, prínos a úspechy druhých. Na konci 3. cyklu je žiak schopný spolupracovať s ostatnými, konať dobročinne a byť prínosom pre komunitu.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Identifikovať dobré vlastnosti druhých a vyjadrovať im uznanie.
- b. Prejavovať starostlivosť o svojich blízkych a kamarátov.
- c. Poznať a zaujať základné roly v kooperatívnych úlohách.

6. Komponent Spravodlivosť

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Spravodlivosť je: viesť žiakov k spravodlivému, čestnému a svedomitému konaniu, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania boli schopní rešpektovať pravidlá, zdôvodniť neetickosť podvodného správania, konať podľa princípov fair-play a rovnosti, zachovávať osobnú integritu v konaní aj keď sa nikto nepozerala.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Rozlišovať dobré a zlé konanie v známych kontextoch a chápať, že je potrebné zaobchádzať s druhými tak, ako chceme, aby sa druhí správali k nám.
- b. Uvedomovať si, že činy a rozhodnutia môžu mať pozitívne alebo negatívne dôsledky voči sebe, ale aj voči druhým.
- c. S druhými hrať čestne a férovo, dodržiavať stanovené pravidlá a pri zavinení sa ospravedlniť.

7. Komponent: Líderstvo

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Líderstvo je: pomáhať žiakom pri rozvíjaní ich schopnosti viesť druhých a preberať na seba zodpovednosť tak, aby po ukončení 3. cyklu vzdelávania boli schopní konať s ohľadom na spoločné dobro, organizovať a podnecovať konanie druhých so zameraním na spoločné ciele a byť dobrým príkladom pre druhých.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

- a. Identifikovať faktory, ktoré ovplyvňujú rozhodovanie človeka v konkrétnych situáciách.
- b. Rozhodovať sa po zvážení informácií, hodnôt, cieľov a úmyslov.
- c. Chápať, že s vplyvom a mocou prichádza zodpovednosť.
- d. Reflektovať dobré príklady druhých a snažiť sa byť vzorom pre druhých.

Vzdelávacie štandardy – metakognícia

Metakognícia a jej rozvoj sa vzťahuje na rozvoj uvedomovania si, chápania a regulácie vlastných kognitívnych procesov a stratégií učenia sa. Zahŕňa prehľbovanie zručností, ktoré deťom umožňujú efektívne plánovať, monitorovať, hodnotiť a upravovať svoje prístupy k učeniu.

Metakognícia sa skladá z dvoch komponentov:

1. Metakognitívne poznanie

2. Metakognitívna regulácia

Metakognitívne poznanie je **pochopenie a uvedomenie si vlastných kognitívnych procesov**, stratégií učenia a kognitívnych schopností jednotlivca. Zahŕňa poznanie toho, ako sa človek najlepšie učí, rozpoznanie faktorov, ktoré ovplyvňujú učenie, a identifikovanie najúčinnějších stratégií pre riešenie rôznych úloh.

Metakognitívna regulácia zahŕňa **schopnosť plánovať, monitorovať a kontrolovať svoje kognitívne procesy** počas učebných úloh. Zahŕňa stanovenie cieľov, výber a používanie vhodných stratégií, monitorovanie pokroku a vykonávanie úprav na zlepšenie výkonu. Tieto dva komponenty spoločne umožňujú žiakom byť efektívnejšími a účinnejšími pri učení tým, že im umožňujú pochopiť, riadiť a optimalizovať ich myšlienkové procesy.

Komponent: Metakognitívne poznanie

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Metakognitívne poznanie je: aby žiaci na konci 9. ročníka mali dobré chápanie svojich silných stránok v myslení, ako aj oblastí, v ktorých sa môžu rozvíjať; žiaci majú poznať rôzne stratégie učenia a majú byť schopní vybrať a použiť vhodné stratégie na základe požiadaviek úlohy a osobných preferencií.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

1. Na predispozičnej úrovni opisovať svoje silné stránky v myslení, ako aj oblasti, v ktorých sa ešte potrebuje zlepšiť.

Výkonové štandardy pre 1. cieľ prvého cyklu:

- a. Dokáže v súvislosti s učebnými činnosťami, ako aj osobnými preferenciami pomenovať svoje záľuby a záujmy a hovoriť o nich, ako aj popísať to, čo ho nezaujíma.
- b. Dokáže identifikovať úlohy, ktoré považuje za ľahké vs. náročné.

Výkonové štandardy pre 2. cieľ prvého cyklu:

- a. Dokáže sa riadiť stratégiami na vykonávanie jednoduchých úloh pod vedením učiteľa (napr. počúvanie, dodržiavanie pokynov, požiadanie o pomoc).
- b. Vie opísať a používať jednoduché stratégie na zapamätanie a usporiadanie informácií (napr. opakovanie, kategorizácia).

Komponent: Metakognitívna regulácia

Všeobecným cieľom v rámci komponentu Metakognitívna regulácia je: rozvíjať u žiakov spôsobilosť plánovať, organizovať, monitorovať a hodnotiť svoj sebarozvoj a učenie a využívať tieto spôsobilosti pre efektívnejšie riešenie jednoduchých aj komplexných problémov a zlepšovanie ich výsledkov v rámci ich formálneho, ako aj neformálneho vzdelávania.

Na konci 1. cyklu je žiak schopný:

1. Na základnej úrovni a za pomoci pedagóga regulovať svoje správanie a myslenie v prospech riešenia zadanej úlohy.

Výkonové štandardy pre 1. cieľ prvého cyklu:

- a. Dokáže dodržiavať jednoduchý plán alebo postupnosť pri riešení úlohy (napr. pokyny krok za krokom).
 - b. Dokáže identifikovať a používať základné nástroje na organizovanie informácií (napr. triedenie predmetov alebo myšlienok).
2. Sledovať a reflektovať svoj pokrok v učení.

Výkonové štandardy pre 2. cieľ prvého cyklu:

- a. Dokáže rozpoznať a oznámiť, kedy potrebuje pomoc alebo kedy úspešne dokončil úlohu.
- b. Dokáže určiť, čo sa z úlohy naučil, a diskutovať o oblastiach, v ktorých sa môže zlepšiť.

Digitálna gramotnosť a AI

Vymedzenie gramotnosti a ich gradačná postupnosť sa dopĺňa o AI gramotnosť, ktorá znie: „AI gramotnosť (AIG) zahŕňa tieto komponenty:

- Princípy fungovania AI
- Tvorba a spolupráca s AI
- Kritické myslenie
- Zodpovednosť a bezpečnosť
- Identita a digitálna rovnováha

	1. cyklus	2. cyklus	3. cyklus
	na konci 3. ročníka žiak/žiačka dokáže	na konci 5. ročníka žiak/žiačka dokáže	na konci 9. ročníka žiak/žiačka dokáže
Vzdelávacie ciele	1. Rozpoznať technológie, ktoré využívajú AI a uviesť príklady ich použitia v bežnom živote. 2. Opísať základné princípy strojového učenia na jednoduchom príklade – vie, že stroje sa učia z dát a vnímajú svet pomocou senzorov. 3. Formulovať jednoduché zadania pre AI chatbota pod dohľadom učiteľa. 4. Nepripisovať AI ľudské vlastnosti a pristupovať k nej obozretne a primerane. 5. Oceňovať hodnotu skutočného sveta a medziludských vzťahov, ktoré AI nedokáže nahradiť.	1. Porozumieť, že AI sa učí zo vzorov v dátach, nie z pevných pravidiel, pričom kvalita vstupov ovplyvňuje presnosť a objektivnosť výsledkov. 2. Využívať generatívnu AI pod vedením učiteľa ako pomocníka pri učení, zachovávať si zodpovednosť za vlastnú tvorivosť a prácu. 3. Overovať si informácie z iných zdrojov, uvedomujúc si, že AI tvorí na báze pravdepodobnosti, nie porozumenia. 4. Budovať si odolnosť voči tlaku na instantné riešenia a zachovávať zdravú rovnováhu pri používaní technológií. 5. Chrániť svoje súkromie a vnímať etické i sociálne dopady AI na jednotlivca a spoločnosť.	1. Porozumieť princípom fungovania AI (LLM, asistenti, agenti) a vplyvu kvality dát na zaujatosť výstupov. 2. Samostatne voliť AI nástroje vzhľadom na povahu úlohy, laďiť zadania a delegovať činnosti medzi AI a vlastný úsudok. 3. Cielene využívať AI na vlastný rozvoj, uvedomujúc si riziko ilúzie učenia. 4. Transparentne priznávať mieru využitia AI v súlade s etickými a citačnými pravidlami. 5. Kriticky overovať výstupy AI, rozpoznávať manipuláciu a dezinformácie. 6. Systematicky uplatňovať zásady ochrany súkromia v interakcii s AI. 7. Analyzovať vplyv AI na jednotlivca, spoločnosť a životné prostredie. 8. Uplatňovať zásady digitálneho wellbeingu a uprednostňovať rozvíjanie medziludských vzťahov pred technológiami.

Očakávané spôsobilosti v gradačnej postupnosti podľa obsahu komponentov v cykloch

Komponent 1: Princípy fungovania AI	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže
	1. cyklus	2. cyklus	3. cyklus
Základné pojmy	• Rozumieť významu pojmov robot, umelá inteligencia (AI), dáta, senzor.	• Vysvetliť pojmy chatbot, prompt, strojové učenie a generatívna AI.	• Vysvetliť pojmy veľký jazykový model (LLM), AI asistent, AI agent a ich vzájomné vzťahy.
Rozpoznávanie AI systémov	• Na príkladoch rozlíšiť zariadenia a aplikácie, ktoré využívajú AI, od tých, ktoré ju nevyužívajú. • Uviesť príklady toho, ako sa AI využíva v bežnom živote (napr. hlasový asistent, odporúčania na YouTube).	• Identifikovať AI v bežne používaných technológiách a vysvetliť ich úlohu (napr. predpovedanie trasy, rozpoznávanie tváre, generovanie textu, odporúčanie videí). • Rozlíšiť rôzne typy AI systémov (generatívny, odporúčací, analytický) a na príkladoch určiť ich prínos v oblastiach ako vzdelávanie, zdravotníctvo alebo doprava.	• Mapovať prítomnosť AI v rôznych oblastiach spoločnosti vrátane systémov, ktoré fungujú v pozadí a nie sú priamo interaktívne (napr. algoritmy sociálnych sietí). • Porovnať rôzne typy AI systémov z hľadiska ich účelu, schopností a obmedzení, vrátane vysvetlenia rozdielu medzi AI asistentom a AI agentom.
Dáta ako základ AI	• Vysvetliť na jednoduchom príklade, že AI dostáva vstup (napr. obrázok), spracuje ho a vydá výstup (napr. zaradenie obrázka do kategórie alebo jeho textový opis). • Priradiť základné typy senzorov k zodpovedajúcim ľudským zmyslom (napr. kamera – oko, mikrofón – ucho) ako zdrojom vstupu dát pre AI.	• Opísať rozdiel medzi tradičným počítačovým programom, ktorý funguje podľa vopred určených pravidiel a AI systémom, ktorý sa učí z dát.	• Rozlíšiť princípy rôznych prístupov strojového učenia (učenie s učiteľom, učenie bez učiteľa) a vysvetliť, ako tieto prístupy menia spôsob, akým systém spracováva vstupné dáta. • Prakticky realizovať proces tvorby jednoduchého modelu strojového učenia – od prípravy tréningovej a testovacej sady údajov cez samotný tréning až po overenie úspešnosti modelu.

Komponent 2: Tvorba a spolupráca s AI	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže
	1. cyklus	2. cyklus	3. cyklus
Základné pojmy	Formulovať jednoduché slovné zadanie (prompt) a v spolupráci s učiteľom ho zadať do AI nástroja s cieľom získať jednoduchý výstup (napr. odpoveď na otázku, obrázok).	- Formulovať jednoduché a jasné prompty pre AI nástroj a pozorovať, ako zmeny v zadaní ovplyvňujú výsledok. - Upraviť (doplniť alebo zmeniť) prompt na základe získaného výstupu tak, aby výsledok lepšie zodpovedal aktuálnej predstave alebo stanovenému cieľu.	- Navrhovať a doladovať štruktúrované prompty s využitím pokročilejších prvkov, ako sú definovanie roly, určenie kontextu, nastavenie špecifických obmedzení a poskytnutie konkrétnych príkladov. - Experimentovať s rôznymi formátmi výstupu (napr. štruktúrovaný či súvislý text, obrázok, tabuľka, programovací kód,) využívajúc prvky algoritmického myslenia pri tvorbe promptov.
Voľba nástrojov	Uvedomiť si na základe jednoduchých príkladov, že rôzne AI nástroje môžu slúžiť na rôzne účely.	- Rozlíšiť situácie, kedy je použitie AI zmysluplné a kedy je lepšie úlohu vyriešiť samostatne. - Vybrať vhodný AI nástroj pre konkrétnu jednoduchú úlohu (napr. generovanie ilustrácie k príbehu, vysvetlenie neznámeho pojmu alebo postupu riešenia) pod vedením učiteľa.	- Zvážiť prínosy a riziká použitia AI v konkrétnych situáciách a identifikovať prípady, kedy je lepšie AI nepoužiť. - Volíť vhodné AI nástroje pre rôzne typy úloh (práca s textom, grafikou, videom, zvukom, dátami alebo kódom).
Spolupráca s AI	Porozumieť, že AI nástroj reaguje na naše zadania, ale konečné rozhodnutie a zodpovednosť za výsledok nesie vždy človek.	Využívať AI ako pomocníka pri učení a tvorbe (napr. vysvetlenie učiva, precvičovanie, hľadanie inšpirácie) so zachovaním vlastnej zodpovednosti za výslednú prácu.	- Riadiť proces spolupráce s AI tak, že rozdeľuje úlohy medzi technológiu a vlastný úsudok, uvedomujúc si riziko ilúzie učenia. - Využívať AI ako partnera na podporu vlastného učenia a sebarozvoja (napr. na získanie spätnej väzby, precvičovanie učiva, rozširovanie obzoru v školských i mimoškolských témach). - Navrhnuť a v bezpečnom digitálnom prostredí nakonfigurovať personalizovaného AI asistenta s definovanou rolou a inštrukciami na pomoc pri učení alebo riešení praktických úloh.

Komponent 3: Kritické myslenie	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže
	1. cyklus	2. cyklus	3. cyklus
Pravdepodobnostná povaha AI	• Uvedomiť si, že AI nie je neomylná a jej odpovede môžu byť nesprávne.	• Opísať na príkladoch, že AI generuje výstupy na základe pravdepodobnosti, nie skutočného porozumenia, a preto môžu byť jej výstupy nepresné.	• Vysvetliť, že veľké jazykové modely (LLM) generujú odpovede tak, že na základe toho, čo sa naučili z veľkého množstva dát, predpovedajú, aké slovo (token) by malo nasledovať.
Overovanie výstupov AI	• Klásť otázky typu „Je to naozaj tak?“, „Ako vieš, že...?“, „Môžeme tomu veriť?“, „Kde si to môžeme overiť?“ s cieľom rozvíjať opatrnosť pri prijímaní informácií (bez priameho súvisu s AI). • S pomocou učiteľa porovnať jednoduchú informáciu z AI s iným overeným zdrojom (napr. detská encyklopédia, učebnica).	• Formulovať vlastný predpoklad (odhad) o možnom výsledku ešte pred dopytovaním sa AI, aby bolo možné rozpoznať prípadné zjavné chyby. • Overovať faktické informácie z AI pomocou krížovej kontroly s dôveryhodnými zdrojmi. • Porovnávať výstupy z viacerých AI nástrojov na rovnaké zadanie a identifikovať ich rozdiely.	• Identifikovať rôzne typy chýb a skreslení vo výstupoch AI (napr. halucinácie, stereotypy, etickú predpojatosť alebo nadmernú snahu AI vyhovieť používateľovi). • Kriticky vyhodnocovať autoritatívny a presvedčivý jazyk AI a nenechať sa ním ovplyvniť pri posudzovaní pravdivosti alebo objektívnosti informácie. • Systematicky overovať správnosť a relevantnosť výstupov AI pomocou viacerých overených zdrojov.
Digitálna ostražitosť	• Uvedomiť si, že pomocou AI je možné vytvoriť obrázky, zvuky alebo videá, ktoré vyzerajú ako skutočné, hoci sú úplne vymyslené.	• Identifikovať príklady AI generovaného obsahu (texty, obrázky, videá). • Všímať si typické nedokonalosti AI generovaného obsahu (ak sú prítomné), ale nespoliehať sa na ne ako na jediný dôkaz (ne)pravosti. • Vysvetliť, čo je deepfake a uviesť príklady situácií, kedy môže byť zneužitý (napr. falošný hlas v telefóne, kybersíkana).	• Rozpoznávať manipulatívne techniky v digitálnom priestore (deepfakes, informačné bubliny, mikrocieľenie) • Využívať dostupné technické metódy na identifikáciu AI generovaného obsahu, pričom si uvedomuje ich nedokonalosť.

Komponent 4: Zodpovednosť a bezpečnosť	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže
	1. cyklus	2. cyklus	3. cyklus
Ochrana súkromia a bezpečnosť	• Porozumieť, že voči AI nástrojom má byť obozretný a neposkytovať im svoje osobné údaje (meno, adresu, fotografie). • V prípade znepokojujúceho správania AI požiadať o pomoc dospelého.	• Identifikovať hlavné bezpečnostné riziká spojené s AI na modelových príkladoch. • Vysvetliť, ktoré informácie musia zostať súkromné a prečo sú údaje zadane do AI rizikové). • Uplatňovať pravidlá ochrany súkromia a uvedomovať si, že interakcia s AI tvorí digitálnu stopu.	• Aktivne riadiť nastavenia súkromia v AI nástrojoch (napr. vypnutie tréningovania, správa histórie) a uvedomovať si, že poskytovanie údajov je formou platby za „bezplatné“ služby technologických spoločností. • Opísať, ako algoritmy AI na pozadí (napr. sociálnych sietí) zbierajú, kombinujú a vyhodnocujú údaje o správaní používateľa bez jeho priameho vedomia. • Posúdiť riziká spojené s digitálnou identitou v prostredí, kde AI neustále spracováva a uchováva používateľské dáta.
Kultúra a etika používania AI	• Dodržiavať dohodnuté školské pravidlá používania AI nástrojov.	• Priznávať spôsob a mieru využitia AI pri vlastnej práci (napr. pri tvorbe osnovy, kontrole pravopisu alebo generovaní obrázka). • Rešpektovať základné etické pravidlá pri tvorbe a využívaní AI generovaného obsahu (napr. nepoužívať AI na kopírovanie štýlu konkrétneho umelca bez priznania inšpirácie, nevytvárať a nezdieľať urážlivé obsahy). • Vysvetliť, prečo je česťnosť pri používaní AI dôležitá pre vlastný rozvoj a férovosť voči spolužiakom.	• Uplatňovať princípy transparentnosti používania AI vo svojej práci (napr. uvádzať spôsob a rozsah zapojenia AI, priznávať použité zdroje). • Na príkladoch posúdiť etické dilemy spojené s AI, ako sú otázky autorstva, plagiátorstva a tréningovania modelov na dielach iných tvorcov bez ich súhlasu. • Na príkladoch (napr. rozhodovanie autonómnych vozidiel) ilustrovať, že AI systémy nemajú vlastné morálne vedomie a ich správanie v hraničných situáciách je výsledkom ľudských rozhodnutí.
Environmentálne a sociálne vplyvy	• Na jednoduchom príklade identifikovať pozitívny a negatívny vplyv AI na bežný život.	• Uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov AI na rôzne skupiny ľudí (napr. starší ľudia, ľudia v manuálnych a iných profesiách, deti a mladí ľudia). • Uvedomiť si, že AI spotrebúva veľké množstvo energie a vody, čo má negatívny vplyv na životné prostredie.	• Analyzovať vplyvy AI na spoločnosť (napr. na trh práce, sociálnu nerovnosť). • Posúdiť rozvoj AI z perspektívy udržateľnosti (napr. energetická náročnosť dátových centier, spotreba vody na chladenie). • Analyzovať vplyv algoritmov a mikrocílení na polarizáciu spoločnosti, informačné bubliny a na rozhodovanie (napr.

			spotrebiteľské správanie alebo verejná mienka). • Formulovať a obhájiť vlastné stanovisko k spoločenským výzvam spojeným s AI, pričom si uvedomuje spoločnú zodpovednosť jednotlivcov a firiem za spôsob jej využívania.
--	--	--	---

Komponent 5: Identita a digitálna rovnováha	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže	žiak/žiačka vie/dokáže
	1. cyklus	2. cyklus	3. cyklus
Ludská jedinečnosť	• Pomenovať vlastnosti, ktoré sú pre ľudí jedinečné a AI ich len napodobňuje (napr. emócie, priateľstvo, láska). • Oceňovať hodnotu vlastného úsilia a vlastnej tvorivosti, aj keď AI dokáže vytvoriť niečo rýchlejšie alebo na prvý pohľad lepšie.	• Budovať si sebadôveru založenú na vlastnom rozvoji, nie na porovnávaní sa s výkonom AI. • Rozpoznať prejavy, ktorými sa AI snaží napodobňovať ľudské emócie (napr. používanie osobných oslovení, simulácia empatie), a zachovať si voči nim kritický odstup.	• Reflektovať vplyv AI na sebauvedňovanie, rozhodovanie a digitálnu identitu. • Argumentovať, prečo sú ľudské schopnosti a vlastnosti (napr. tvorivosť, empatia, svedomie alebo úsudok) nezastupiteľné aj vo svete pokročilej umelej inteligencie.
Vzťah k AI	• Vysvetliť na jednoduchom príklade, že AI nie je živá bytosť, nemá pocity ani želania.	• Zdôvodniť, prečo je dôležité pristupovať k AI ako k nástroju a nevytvárať si k nej citový vzťah.	• Vysvetliť na príkladoch, ako AI dokáže vyvolať dojem emočného prežívania, a posúdiť riziká, ktoré z toho pre človeka vyplývajú (napr. nadmerná dôvera, citová manipulácia). • Posúdiť, v čom spočíva rozdiel medzi ľudskou kreativitou a AI generovaným obsahom (napr. na príkladoch z oblasti umenia alebo inej tvorby). • Zaujať a zdôvodniť vlastný postoj k vývoju AI, vnímajúc pri tom rôzne názory a perspektívy.
Digitálny wellbeing	• Oceňovať hodnotu skutočného sveta – hry vonku, čas s priateľmi, športové aktivity, čítanie kníh. • Rozpoznať, kedy sú telo alebo myseľ z používania technológií unavené, a vedieť uprednostniť aktivity v skutočnom svete.	• Uplatňovať postupy na posilnenie odolnosti voči tlaku na instantné riešenia a zachovávať rovnováhu medzi používaním AI a vlastnou mentálnou aktivitou. • Rozpoznať situácie, kedy nadmerné spoliehanie sa na AI znižuje kvalitu vlastného učenia, tvorivosti alebo celkovú duševnú pohodu.	• Uplatňovať zásady digitálnej rovnováhy a vedome si nastavovať hranice pri používaní AI (napr. časové limity, úlohy bez jej použitia). • Reflektovať vplyv nekritického spoliehania sa na AI na vlastnú schopnosť samostatne tvoriť, myslieť a niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutia. • Reflektovať vplyv AI na vlastné prežívanie a vzťahy s ľuďmi a vedome uprednostňovať osobné skúsenosti a medziľudský kontakt pred interakciou so strojom. • Chrániť si sebahodnotu a integritu a nenechať ju ovplyvňovať perspektívami, reakciami alebo hodnotením zo strany AI.

Hodnotenie žiakov

Princípy hodnotenia

Hodnotenie procesu učenia a výsledky procesu učenia sa žiaka v základnom vzdelávaní sa riadi týmito princípmi

Zákonnosť a súlad so ŠVP – hodnotenie prebieha v súlade so školským zákonom a vyhláškou o základnej škole a vychádza z cieľov, obsahov a vzdelávacích štandardov stanovených v štátnom vzdelávacom programe a v školskom vzdelávacom programe príslušnej školy.

Kritériálnosť – činnosti, prejavy a výkony žiaka sa posudzujú vo vzťahu k vopred stanoveným kritériám (vzdelávacím štandardom, hodnotiacim kritériám, úrovňovým hodnotiacim rámcom, minimálnemu učebnému výstupu), nie vo vzťahu k výkonom ostatných žiakov. Základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania, je minimálny učebný výstup. **Minimálny učebný výstup** je základným referenčným bodom pri posudzovaní, či žiak dosahuje úroveň potrebnú na priznanie stupňa vzdelania.

Formatívnosť a podpora učenia – ťažiskom priebežného hodnotenia je formatívne hodnotenie počas procesu učenia, ktoré pomáha žiakovi pochopiť, kde sa nachádza (čo vie, aké má spôsobilosti), kam smeruje (čo sú jeho ciele) a ako sa tam môže dostať (aký je optimálny postup na dosiahnutie cieľov).

Spravodlivosť a primeranosť – hodnotenie primerane zohľadňuje individuálne vzdelávacie potreby každého žiaka, jeho zdravotný stav, sociálny kontext a jazykové prostredie pri zachovaní primeranej náročnosti a rovnakých základných kritérií.

Zrozumiteľnosť a transparentnosť – kritériá, spôsoby a formy hodnotenia sú žiakom a zákonným zástupcom vopred známe a vysvetlené. Žiak má právo poznať zdôvodnenie každého svojho hodnotenia.

Participatívnosť žiakov – hodnotenie zahŕňa aj sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie ako nástroje **rozvoja metakognície**, zodpovednosti a schopnosti reflektovať vlastné učenie.

Celostnosť – hodnotenie sa zameriava na vedomosti, zručnosti – spôsobilosti v ich vzájomných súvislostiach. Odráža aj kvalitu a hĺbku vedomostí, nielen ich rozsah a správnosť.

Formy a typy hodnotenia

Hodnotenie v školskom prostredí prebieha priebežne, počas hodnotiaceho obdobia a na konci hodnotiaceho obdobia. Podľa toho sa líši aj jeho forma a ciele. Priebežné hodnotenie sa realizuje počas hodnotiaceho obdobia. Je zamerané najmä na sledovanie a diagnostikovanie úrovne vedomostí, zručností a spôsobilostí žiaka, na poskytovanie včasnej a zrozumiteľnej spätnej väzby a na podporu ďalšieho učenia sa žiaka. Umožňuje učiteľovi aj žiakovi priebežne sledovať

pokrok v dosahovaní vzdelávacích cieľov, identifikovať silné stránky aj oblasti, ktoré si vyžadujú ďalší rozvoj a podľa potreby prispôbovať vyučovacie postupy.

Priebežné hodnotenie zároveň poskytuje informácie zákonným zástupcom o priebehu vzdelávania a podporuje individualizáciu a diferenciaciu vyučovania. V priebehu hodnotiaceho obdobia sa realizuje diagnostika žiakovho poznania v konkrétnej téme, priebeh osvojovania a kvalita osvojovania vedomostí, zručností – spôsobilostí: - - - diagnostické hodnotenie – používané pred preberaním nového učiva s cieľom zistiť východiskovú úroveň žiakov, ich potreby a potenciál, **formatívne hodnotenie** – je hlavným typom hodnotenia v základnom vzdelávaní. Učiteľ ho využíva priebežne počas vyučovania na plánovanie ďalších krokov, na úpravu vyučovacích stratégií a na podporu žiaka v učení.

Hlavným účelom formatívneho hodnotenia je zefektívniť učenie sa žiakov, ktorí sú hlavnými adresátmi jeho výstupov. Výstupy majú formu inštruktívnej slovnej spätnej väzby (ústnej či písomnej), a to bez ohľadu na to, akú formu priebežného hodnotenia škola v danom predmete používa, **sumatívne hodnotenie** – využíva sa po ukončení preberania tematického celku alebo inej ucelenej časti učiva, predchádza mu **formatívne hodnotenie** a cieľom je posúdiť úroveň zvládnutia učiva jednotlivými žiakmi. Účelom je overiť výslednú úroveň vedomostí, zručností – spôsobilostí žiakov po prebratí istého celku učiva a poskytnúť učiteľovi spätnú väzbu na jeho vyučovacie postupy. **Hlavnými adresátmi sumatívneho hodnotenia sú žiaci** a ich zákonní zástupcovia, pričom výstupy sú vo forme, akú škola využíva na priebežné hodnotenie daného vyučovacieho predmetu (známka, body, percentá, rubriky, slovné hodnotenie a pod.). 39 Súhrnné hodnotenie sa uskutočňuje na konci hodnotiaceho obdobia a poskytuje celkovú informáciu o úrovni dosiahnutých vzdelávacích výsledkov žiaka vo vzťahu k cieľom a vzdelávacím štandardom stanoveným v štátnom a školskom vzdelávacom programe. Jeho cieľom je zhrnúť mieru, do akej si žiak osvojil požadované vedomosti, zručnosti – spôsobilosti a poskytnúť zrozumiteľnú informáciu žiakovi a jeho zákonným zástupcom o výsledkoch jeho vzdelávania. **Súhrnné hodnotenie** zároveň môže slúžiť ako podklad pre rozhodovanie o ďalšom vzdelávacom postupe žiaka a poskytuje údaje využiteľné na zvyšovanie kvality vzdelávania na úrovni školy aj vzdelávacieho systému. **Priebežné aj súhrnné hodnotenie dopĺňa aj sebahodnotenie a rovesnícke hodnotenie.**

Cieľom je systematický rozvoj sebapoznania a sebahodnotenia žiaka ako súčasť rozvoja očakávaných spôsobilostí. Žiaci sa učia pomenovať svoje silné stránky, oblasti na zlepšenie, stanovovať si realistické ciele a plánovať kroky k ich dosiahnutiu. Rovesnícke hodnotenie sa využíva ako podporný nástroj učenia – žiaci sa učia poskytovať si navzájom konštruktívnu spätnú väzbu podľa vopred dohodnutých kritérií. Učiteľ dbá na bezpečnú atmosféru, rešpekt a

ochranu dôstojnosti každého žiaka.

Ciele hodnotenia

Priebežné hodnotenie poskytuje žiakovi takú spätnú väzbu o úrovni jeho vedomostí, zručností – spôsobilostí, ktorá zefektívňuje jeho učenie sa a včasne a zrozumiteľne informuje žiaka aj jeho zákonných zástupcov o priebehu jeho vzdelávania a o jeho pokroku. Priebežné hodnotenie slúži aj ako spätná väzba pre učiteľov, na základe ktorej môžu skvalitňovať svoje metodické postupy a lepšie diferencovať a prispôbovať ich potrebám jednotlivých žiakov.

Súhrnné hodnotenie zachytáva mieru, do akej plní žiak stanovené výchovno-vzdelávacie ciele. Poskytuje informácie žiakovi a jeho zákonným zástupcom o vzdelávacích výsledkoch žiaka a o ďalších skutočnostiach týkajúcich sa jeho školského vzdelávania. Súhrnné hodnotenie poskytuje údaje pre inštitúcie na vyšších stupňoch vzdelávania ako predpoklad pre rozhodovanie o smerovaní žiaka v ďalšom vzdelávaní. Súhrnné hodnotenie poskytuje údaje, ktoré sa využívajú na zvyšovanie kvality vzdelávania na úrovni školy a systému.

Formy hodnotenia

Formy priebežného hodnotenia: - kombinácia klasifikácie a slovného hodnotenia, hodnotenie inou formou, ktorá je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania, napr. prostredníctvom hodnotiacich rubriík, portfólia alebo kombinácie viacerých nástrojov.

Formy súhrnného hodnotenia: klasifikácia

Konkrétny spôsob využitia týchto foriem v jednotlivých ročníkoch a predmetoch bude v školskom vzdelávacom programe v súlade s týmto ŠVP, zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou o základnej škole postupne konkretizovaný. Škola pritom zabezpečí, aby kritériá pre jednotlivé formy hodnotenia jasne vyjadrovali mieru osvojenia vedomostí, zručností – spôsobilostí a to, či žiak v odôvodnených prípadoch dosahuje minimálny učebný výstup. **Forma súhrnného hodnotenia vo vyučovacom predmete nemusí byť rovnaká ako forma priebežného hodnotenia v danom predmete.**

Klasifikácia je spôsob hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiaka prostredníctvom klasifikačných stupňov, ktoré vyjadrujú mieru dosiahnutia očakávaných výkonov stanovených vo vzdelávacích štandardoch. Jej hlavnou funkciou je poskytnúť zrozumiteľnú a porovnateľnú informáciu o úrovni zvládnutia učiva a o kvalite výkonu žiaka v danom období. Klasifikácia sumarizuje výsledky učenia, umožňuje orientáciu žiaka, učiteľa aj rodičov v dosahovaných výsledkoch a slúži aj na rozhodovanie o ďalšom vzdelávacom postupe. Aby plnila svoju funkciu, mala by vychádzať z vopred známych kritérií, byť spravodlivá, primeraná veku žiakov a mala by sa opierať o viacero dôkazov o učení žiaka, nielen o jednorazový výsledok.

Hodnotenie žiaka vykonávané formou klasifikácie sa vyjadruje klasifikačnými stupňami: 1 –

výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Slovné hodnotenie je spôsob hodnotenia, ktorý poskytuje kvalitatívnu spätnú väzbu o priebehu a výsledkoch učenia žiaka prostredníctvom opisného vyjadrenia. Zameriava sa na to, čo sa žiak naučil, v čom napreduje, aké stratégie pri učení využíva a v ktorých oblastiach potrebuje ďalšiu podporu. **Jeho cieľom je podporovať učenie, rozvoj sebahodnotenia a motiváciu žiaka tým, že pomenúva silné stránky výkonu aj možnosti ďalšieho zlepšenia.** Slovné hodnotenie poskytuje širší obraz o učení žiaka než samotná známka, umožňuje zachytiť individuálny pokrok a **je dôležitým nástrojom formatívneho hodnotenia**, ktoré usmerňuje ďalší proces učenia a vyučovania. **Kombinované hodnotenie je spôsob hodnotenia, pri ktorom sa spája klasifikácia so slovným hodnotením.** Poskytuje žiakovi, jeho zákonným zástupcom aj učiteľovi komplexnejšiu informáciu o výsledkoch vzdelávania. Znamka vyjadruje celkovú úroveň dosiahnutých výkonov žiaka, zatiaľ čo slovná časť hodnotenia dopĺňa túto informáciu o opis priebehu učenia, silných stránok žiaka, oblastí na zlepšenie a odporúčaní pre ďalší rozvoj. **Kombinované hodnotenie tak prepája sumarizačnú funkciu klasifikácie s podporujúcou a rozvojovou funkciou slovného hodnotenia a prispieva k lepšiemu porozumeniu individuálneho pokroku žiaka v procese učenia.**

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov z rôznorodého prostredia

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) sa realizuje v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z., podpornými opatreniami a individuálnym vzdelávacím programom. **Pri hodnotení sa zohľadňuje charakter ŠVVP, odporúčania zariadení prevencie a poradenstva a podpora, ktorú žiak počas vzdelávania dostáva.** V rámci podpory inkluzívneho vzdelávania a v súlade s rešpektovaním individuálnych potrieb žiakov, ako aj v kontexte individuálneho vzdelávacieho programu sa upravuje aj spôsob hodnotenia žiaka so ŠVVP, vrátane využívania slovného hodnotenia, klasifikácie, iných foriem hodnotenia v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania alebo kombinovaných foriem v súlade s legislatívnymi predpokladmi, týmto štátnym vzdelávacím programom a podpornými opatreniami. Pri hodnotení žiakov zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, žiakov z odlišného jazykového prostredia a novopristaňovaných žiakov.

Škola uplatňuje zásadu rovnakých príležitostí, primerane zohľadňuje jazykovú bariéru a adaptačné obdobie, poskytuje podporu a využíva diagnostické a formatívne nástroje na sledovanie pokroku žiaka. Pri posudzovaní možnosti prisúdenia stupňa vzdelania alebo zvažovaní postupu žiaka do vyššieho cyklu vzdelávania sa využíva minimálny učebný výstup (MUV), ktorý predstavuje základnú referenčnú úroveň pri hodnotení. Pozri Príloha č.1 MUV.

Hodnotenie žiaka - cudzinca

Hodnotenie žiaka – cudzinca je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, tak ako aj u ostatných žiakov školy. Vo všeobecnosti u všetkých žiakov – cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období platí, že je potrebné **zohľadňovať pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka**, nakoľko sa jedná o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň základná škola môže zohľadniť úroveň ovládania štátneho jazyka žiaka – cudzinca aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania. Žiaka – cudzinca hodnotíme individuálne, prispôbime hodnotenie špecifickým potrebám a rozvojovým možnostiam tohto žiaka. **Podporný systém hodnotenia žiaka – cudzinca** je nastavený a bude postupne doplnený na základe školskej praxe v danej oblasti. Zostavujú ho pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami, so školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie. Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka školy, budeme **pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie. Pokiaľ je to možné, pri hodnotení žiaka – cudzinca sa zohľadnia aj výsledky predchádzajúceho vzdelávania na škole v cudzine (dostupné v listinnej alebo digitálnej podobe).** Ak sa trieda, v ktorej je zaradený žiak – cudzinec, hodnotí klasifikačnými stupňami, žiakovi minimálne počas adaptačného obdobia upravíme formu hodnotenia. **Iná forma hodnotenia pre tohto žiaka – cudzinca, sa uvedie do zápisnice z pedagogickej rady aj s predpokladanou dĺžkou obdobia, počas ktorého bude tento žiak hodnotený inak ako ostatní žiaci príslušnej triedy v príslušnom vyučovacom predmete.** Ostatným žiakom triedy je vhodné vysvetliť, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.

Základné princípy hodnotenia:

- prihliadať na úroveň ovládania vyučovacieho jazyka žiakom, hodnotiť pokrok a osvojenie si vzdelávacieho obsahu, zohľadňovať pri hodnotení individuálnu situáciu. Pre žiakov – cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú základné a rozširujúce kurzy štátneho jazyka a podpora pri osvojení si štátneho (slovenského) jazyka vyučovacieho jazyka, ktorá sa poskytuje aj žiakom, ktorí majú občianstvo Slovenskej republiky, odlišný materinský jazyk a potrebujú podporu pri osvojení si vyučovacieho jazyka sa na odstránenie jazykových bariér poskytuje (ďalej „jazyková podpora“). Jazykovú podporu zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania žiakov – cudzincov v súlade s Katalógom podporných opatrení a podmienok školy.

Žiaci – cudzinci v našej národnostnej škole, ktorí neovládajú vyučovací jazyk školy, ani slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského jazyka spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, využijeme i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka.

Systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

1 Východiská a ciele inkluzívneho vzdelávania

Naša základná škola vníma rozmanitosť žiackeho kolektívu ako obohacujúci prvok a príležitosť pre rozvoj celej školskej komunity. Cieľom systému podpory je zabezpečiť **rovný prístup ku kvalitnému vzdelávaniu** pre všetkých žiakov, s osobitým zreteľom na žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, cudzincov a žiakov s nadaním.

Podpora je postavená na princípoch:

- **Právo na vzdelanie** bez diskriminácie.
- **Adresnosť a individualizácia** pedagogických a odborných prístupov.
- **Flexibilita** foriem a metód vzdelávania v duchu kurikulárnej reformy.
- **Rešpektovanie** jedinečného potenciálu každého dieťaťa.

2 Úrovně podpory a Katalóg podporných opatrení

V súlade s novelou školského zákona škola uplatňuje **systém podporných opatrení**, ktoré sú poskytované na základe diagnostiky alebo vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie (ZPP), prípadne na základe pedagogického posúdenia školským podporným tímom (ŠPT).
Výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP sa riadi platným Katalógom podporných opatrení]

Škola realizuje podporu na troch základných úrovniach:

1. **Univerzálna podpora (1. stupeň):** Preventívne a rozvojové aktivity pre všetky deti v triede. Realizuje ju prioritne triedny učiteľ v spolupráci so ŠPT (napr. ranné kruhy, úprava klímy v triede).
2. **Cielená podpora (2. stupeň):** Krátkodobá alebo strednodobá intervencia pre žiakov, ktorí čelia dočasným alebo miernym prekážkam v učení (doučovanie, intervencie psychológa/špeciálneho pedagóga).

3. **Intenzívna podpora (3. stupeň):** Dlhodobá a vysoko individualizovaná podpora pre žiakov s diagnostikovaným znevýhodnením alebo nadaním (individuálny vzdelávací plán, prítomnosť pedagogického asistenta).

3 Personálne zabezpečenie (Školský podporný tím)

Koordinátorom a realizátorom inkluzívnych procesov na škole je **Školský podporný tím (ŠPT)**, ktorý úzko spolupracuje s vedením školy, pedagogickými zamestnancami a zákonnými zástupcami:

- **Školský špeciálny pedagóg:** Poskytuje špecifické intervencie žiakom s poruchami učenia, pozornosti alebo správania.
- **Školský psychológ:** Zameriava sa na psychické zdravie, wellbeing, sociálnu klímu tried a krízovú intervenciu.
- **Pedagogickí asistenti:** Pomáhajú pri prekonávaní bariér žiakom priamo na vyučovacích hodinách podľa pokynov učiteľa.
- **Výchovný a kariérový poradca:** Zabezpečuje profesijnú orientáciu a koordináciu prechodu žiakov na stredné školy.

4 Úpravy foriem, metód a obsahu vzdelávania

V zmysle nového Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie škola flexibilne prispôsobuje vzdelávacie podmienky pre žiakov so ŠVVP:

- **Metódy a formy:** Využívajú sa aktivizujúce metódy, rovesnícke učenie, zážitkové a projektové vyučovanie, ktoré umožňujú zapojenie každého žiaka.
- **Časová dotácia:** Uplatňuje sa úprava časového rámca (predĺženie času na vypracovanie úloh, prestávky počas hodiny).
- **Obsah vzdelávania:** V prípade potreby a na základe odporúčania ZPP dochádza k modifikácii alebo redukcii obsahu vzdelávania v rámci jednotlivých vzdelávacích cyklov.
- **Materiálne prostredie:** Škola zabezpečuje kompenzačné a didaktické pomôcky (špeciálne zošity, čítacie lupy, IKT techniku, softvérovú podporu).

5 Hodnotenie žiakov so ŠVVP

Hodnotenie žiakov s podpornými opatreniami vychádza z princípov **formatívneho hodnotenia** s dôrazom na individuálny pokrok žiaka, nie na porovnávanie s ostatnými:

- Rešpektujú sa obmedzenia vyplývajúce zo znevýhodnenia žiaka.
- Pri hodnotení sa berú do úvahy odporúčania príslušného zariadenia poradenstva a prevencie.

- Škola preferuje slovné hodnotenie alebo kombinované hodnotenie tam, kde to prispieva k motivácii a eliminácii stresu žiaka.

6 Spolupráca so zákonnými zástupcami a externými partnermi

Partnerský prístup k rodičom je základným pilierom inklúzie: Zákonný zástupca je plnohodnotným členom tímu pri tvorbe a prehodnocovaní individuálneho vzdelávacieho programu dieťaťa. Škola pravidelne komunikuje a konzultuje postupy s príslušným **Centrom poradenstva a prevencie (CPP, Švabinského)** a využíva metodickú podporu organizácií ako NIVAM a konkrétnych odborníkov, ktorí so školou spolupracujú na pravidelnej báze.

7. Vzdelávanie detí cudzincov (žiacov s odlišným materinským jazykom)

Žiaci-cudzinci a deti s iným ako slovenským materinským jazykom sú integrovaní priamo do bežných tried. Hlavným cieľom je ich **rýchla jazyková a sociálna adaptácia** v zmysle metodických usmernení a **Manuálu pre inklúziu detí cudzincov**.

- **Jazyková podpora:** Pre žiakov organizujeme základné a rozširujúce jazykové kurzy slovenského jazyka. Využívame upravené učebné texty, vizuálne pomôcky a slovníky.
- **Úprava hodnotenia:** V počiatočnom období adaptácie (spravidla prvý polrok až rok) zohľadňujeme jazykovú bariéru. Využívame formatívne a slovné hodnotenie. Hodnotíme posun žiaka, nie absolútnu úroveň neznalosti jazyka.
- **Sociokultúrna integrácia:** Školský podporný tím a triedni učitelia realizujú aktivity na scelenie kolektívu, podporu tolerance a predchádzanie xenofóbie. Zapájame rodinu žiaka do života školy.

Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)

Pri žiakoch zo sociálne znevýhodneného prostredia sa zameriavame na **kompensáciu znevýhodnenia a odstránenie prekážok**, ktoré vyplývajú zo životných a sociálnych podmienok rodiny.

- **Pedagogické a materiálne opatrenia:** Poskytujeme bezplatné zapožičanie edukačných materiálov a didaktických pomôcok. Zabezpečujeme prístup k digitálnym technológiám priamo v priestoroch školy (napr. v poobedňajších hodinách).

- **Doučovanie a príprava:** Ponúkame cielené doučovanie zamerané na upevnenie učiva. Organizujeme riadenú poobedňajšiu prípravu na vyučovanie v spolupráci s pedagogickými asistentmi.
- **Komunitná spolupráca:** Sociálny pedagóg aktívne komunikuje s rodinou žiaka, terénnymi sociálnymi pracovníkmi a úradmi. Škola monitoruje dochádzku a včas predchádza školskému neúspechu.

Školský podporný tím (ŠPT) a jeho činnosť

Na účely úspešnej implementácie inklúzie pôsobí na škole multidisciplinárny **Školský podporný tím** (§ 84a zákona č. 138/2019 Z. z.). Tím úzko spolupracuje s vedením školy, učiteľmi, rodičmi a externými Zariadeniami poradenstva a prevencie (CPP).

Členovia Školského podporného tímu:

- Učiteľ, ktorý absolvoval vzdelávanie NIVAM so zameraním na špeciálnu pedagogiku
- Sociálny pedagóg, kariérový a výchovný poradca
- Učiteľ

Hlavné úlohy a formy práce ŠPT:

1. **Depistáž a prevencia:** Cielené vyhľadávanie žiakov s rizikovým vývinom, prekážkami v učení alebo sociálnymi ťažkosťami.
2. **Koordinácia podporných opatrení:** Nastavovanie a kontrola účinnosti adresných opatrení z Katalógu podporných opatrení MŠVVaM SR. Tím sa podieľa na tvorbe
3. **Intervencia a poradenstvo:** Poskytovanie individuálnych a skupinových konzultácií pre žiakov v kríze, žiakov so ŠVVP, cudzincov a žiakov zo SZP.
4. **Metodická podpora pedagógov:** Konzultácie s učiteľmi pri úprave foriem, metód a hodnotenia vzdelávania (reforma vzdelávania 21).
5. **Spolupráca so zákonnými zástupcami:** Budovanie partnerstva s rodičmi, poskytovanie poradenstva pri domácej príprave a riešení výchovných problémov.

Škola bude poskytovať podporu žiakom v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v závislosti od svojich individuálnych potrieb potrebujú rôznu mieru a intenzitu podpory. Úpravy určí škola alebo zariadenie poradenstva a prevencie. Podpora môže byť realizovaná:

- v rámci časovej dotácie a obsahu pre jednotlivé vzdelávacie oblasti; v rámci časovej dotácie a obsahu voliteľných (disponibilných) hodín. Podporu poskytujú pedagogickí a odborní zamestnanci školy na základe konzultácie s pracovníkmi spolupracujúceho školského zariadenia – CPP Švabinského, prípadne ďalšie osoby podľa aktuálne platnej legislatívy.

Škola bude realizovať formy zabezpečenia podpory na napĺňanie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb aj v spolupráci s externými expertmi s príslušnou kvalifikáciou na podporu a rozvoj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, prípadne odborné zariadenia a organizácie, ktoré sa špecializujú na špeciálne výchovno-vzdelávacími potreby.

Spolupráca s externými expertmi sa realizuje na základe zmluvného vzťahu so školou.

Špecifiká výchovy a vzdelávania a obsahy vzdelávania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním **sa podrobnejšie upravujú v prílohách**

Výchova a vzdelávanie v národnostnom

Výchovno-vzdelávací proces v národnostnom školstve sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám. Jedným z prostriedkov na dosiahnutie cieľov výchovy a vzdelávania je vyučovanie jazyka národnostnej menšiny a vyučovanie vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí v jazyku národnostnej menšiny v rámci všetkých cyklov vzdelávania.

Škola v národnostnom školstve plní špecifické ciele:

Povinné vyučovacie predmety jazyk národnostnej menšiny a literatúra, slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra sa v našej škole vyučujú v rozsahu určenom rámcovým učebným plánom pre príslušný vzdelávací cyklus.

Špecifickými cieľmi výchovy a vzdelávania žiakov v národnostnom školstve sú :

- poznávanie regionálnych kultúrno-spoločenských reálií a histórie, identifikovanie rôznych zdrojov vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu, rozvíjanie vlastnej identity a uplatňovanie rešpektujúceho prístupu k druhým, oceňovanie a ochrana národného kultúrneho dedičstva a rôznych podôb globálnej kultúry ako súčasti vlastnej kultúrnej identity, poznávanie významných umeleckých diel predstaviteľov kultúry jednotlivých národnostných menšín

Osobitosťami výchovy a vzdelávania sú:

- vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu jazyk národnostnej menšiny a literatúra, vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra, vyučovanie vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí v jazyku národnostnej menšiny v rámci všetkých cyklov vzdelávania, okrem vyučovania slovenského jazyka a literatúry, slovenského jazyka a slovenskej literatúry a cudzích jazykov, témy vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí Človek a spoločnosť a Umenie a kultúra,

prostredníctvom ktorých žiaci v národnostnom školstve poznávajú jazyk, realie, regionalitu a tradície, históriu, hodnoty, umenie a kultúru vlastnej národnostnej menšiny, používanie edukačných publikácií určených pre národnostné školstvo, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania.

Podporné opatrenia sa poskytujú v materinskom jazyku žiaka.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov spočívajú v zohľadňovaní všetkých ich výchovno-vzdelávacích potrieb, ktoré vyplývajú z inej jazykovej a kultúrnej skúsenosti. Títo žiaci často nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk školy, ktorý sa pre nich stáva nielen jazykom komunikácie, ale aj akademickým jazykom, v ktorom si osvojujú vzdelávací obsah jednotlivých vyučovacích predmetov, častokrát na veľmi nízkej úrovni. Môžu to byť žiaci s nedostatočným predchádzajúcim alebo prerušeným vzdelaním. Niektorí žiaci môžu mať za sebou traumatické skúsenosti, či nepriaznivé a ťažké životné situácie, čo môže nepriaznivo ovplyvňovať ich kognitívny výkon, schopnosť sebaregulácie a správanie vo vzťahoch, ako i spontánne reakcie na niektoré podnety. Tento stav môže mať dočasný, ale aj trvalý charakter. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné zohľadniť tieto aspekty a zamerať sa nielen na dlhodobú jazykovú podporu žiakov, ale aj na ich kultúrne, spoločenské či kariérne potreby a zároveň celý systém ich psychosociálnej pomoci a adaptácie.

Systém podpory žiakov – cudzincov zahŕňa:

- identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík; úpravu metód a foriem vo výchove a vzdelávaní; uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých vo výchove a vzdelávaní; poskytnutie psychosociálnej podpory (podľa možností aj v materinskom jazyku žiaka) na účely adaptácie a stabilizácie žiaka; podporu pri osvojovaní si štátneho jazyka a zároveň podporu pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk; podporu zameranú na nadobudnutie zručností interkultúrnej komunikácie a zvládnutie interkultúrnych rozdielov, pričom uvedená podpora je zameraná aj na prácu s ostatnými žiakmi; **poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok a možnosť ich používania na vyučovaní, pri overovaní spôsobilostí a znalostí a hodnotení výsledkov dosiahnutých vo vzdelávaní.**

Okrem toho poskytneme týmto žiakom: - - podporu pri rozvoji materinského jazyka a kultúrnej identity (podľa podmienok školy), komplexnú psychologickú podporu vrátane krízovej intervencie, psychoterapie a poradenstva v prípade, že psychosociálna podpora na účely

adaptácie nebola dostatočná; škola ju spravidla zabezpečuje sprostredkované v multidisciplinárnej spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie alebo inými odbornými subjektmi. V prípade odporúčaných podporných opatrení sa pri výchove a vzdelávaní cudzincov využíva Katalóg podporných opatrení.

V školskom vzdelávacom programe definuje škola všetky **podmienky pre výchovu a vzdelávanie cudzincov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania**.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, psychosociálnu adaptáciu a postupné osvojovanie si vyučovacieho jazyka, a to v dvoch oblastiach:

1. osvojenie si základných komunikačných zručností

2. rozvoj akademického jazyka. To si vyžaduje úpravy nielen vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra, resp. vo vyučovacom predmete jazyk národnostnej menšiny a literatúra v školách alebo triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ale aj v ostatných vyučovacích predmetoch. Časť výchovno-vzdelávacieho procesu v adaptačnej triede možno uskutočňovať v príslušnom cudzom jazyku alebo v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Tieto úpravy je možné realizovať na základe jazykovej diagnostiky bez potreby vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie.

Hodnotenie cudzinca je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu tak, ako aj u ostatných žiakov školy. Cudzinca je žiaduce hodnotiť individuálne, prihliadať na úroveň adaptácie žiaka, jeho psychosociálne podmienky. Vo všeobecnosti u všetkých cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období platí, že je potrebné **výraznejšie zohľadňovať** pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko ide o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Škola zohľadní úroveň ovládania jazyka aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania, nakoľko osvojenie akademického jazyka zväčša trvá niekoľko rokov. kurzy štátneho jazyka. Kurzy zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania cudzincov v súlade s Katalógom podporných opatrení a podmienok školy. Formu a rozsah podpory osvojovania si jazyka je nutné prispôbiť individuálnym potrebám cudzinca a podmienkam školy. Pre efektívne nastavenie jazykovej podpory daného žiaka je potrebné určiť jeho úroveň ovládania vyučovacieho jazyka vo všetkých komunikačných jazykových činnostiach (počúvanie s porozumením, ústny prejav, čítanie s porozumením, písomný prejav).

Základnú informatívnu jazykovú diagnostiku je možné realizovať aj priamo v škole, v školách s vyučovacím jazykom slovenským formou Vstupného testu na určenie ovládania slovenského jazyka, ktorý je súčasťou sprievodných materiálov k podporným opatreniam.

V prípade žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné jazykovú diagnostiku zabezpečiť s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka (napr. predĺženie času, zväčšenie písma, prítomnosť tlmočníka do posunkového jazyka a pod.). Cudzincom, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, môže škola s cieľom vytvorenia vhodných podmienok na osvojenie si vyučovacieho jazyka.

Cudzinci v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo triedach s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, ktorí neovládajú ani slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského jazyka spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka. Ak je u žiaka potrebná rozsiahlejšia podpora vrátane podpory špeciálnych výchovno vzdelávacích potrieb, môže mu byť poskytnutá komplexná podpora aj formou individuálneho vzdelávacieho programu

Hodnotenie žiaka sa vykonáva v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (ďalej „vyhláška o ZŠ“), ktoré ustanovujú zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov v základnej škole. Tieto právne normy umožňujú slovné hodnotenie, klasifikáciu, kombináciu slovného hodnotenia a klasifikácie alebo hodnotenie inou formou, ktoré je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania. Hodnotenie odráža mieru dosiahnutia vzdelávacích štandardov a úroveň rozvoja spôsobilostí vyplývajúcich z gramotností definovaných v Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie (ďalej „ŠVP“), pokrok žiaka v čase a kvalitu procesu učenia. **Predmetom hodnotenia nie je osobnosť žiaka, ani jeho psychologické charakteristiky, prípadne jeho limity vyplývajúce zo znevýhodnenia, ale výlučne proces a výsledky jeho učenia sa, jeho úsilie a angažovanosť.**

Efektívna práca so žiakmi so ŠVVP

Pri práci so žiakmi s ADHD rešpektovať nasledujúce pravidlá:

- prejaviť záujem o žiaka, o jeho problémovú situáciu, pochopiť, prečo sa tak správa,

- na začiatku poskytnúť väčšiu mieru podpory a postupne viesť žiaka k samostatnosti a posilňovať jeho sebavedomie
 - budovať s nimi dobrý vzájomný vzťah medzi učiteľom a žiakom, žiaci s ADHD prijímajú podporu len od človeka, ktorému dôverujú
 - pri komunikácii so žiakmi s ADHD **komunikovať jasne a stručne**, pokyny rozdeliť na menšie časti a niekoľkokrát ich zopakovať,
 - úlohy a **pokyny čo najviac štrukturovať**,
 - je nevyhnutné, aby **verbálna aj neverbálna zložka komunikácie učiteľa bola v súlade**,
 - žiak vníma okolitý svet inak,
 - k väčšiemu pocitu bezpečia pomáha stanovenie si **jasných pravidiel správania**,
 - dôležitá pri práci so žiakom s ADHD je **motivácia**,
 - žiadúce správanie žiaka si všímame a oceňujeme prostredníctvom **pochvál a odmien**,
 - ak sa žiak s ADHD usiluje nevhodným spôsobom o našu pozornosť, vymedzíme sa voči tomu, zmenu jeho správania k dobrému oceníme,
 - hlavnou zásadou pri práci so žiakom s ADHD je: **radšej 100krát pochváliť ako 1x pokarhať**,
 - spätnú väzbu** je potrebné poskytovať **ihneď**,
 - **zviditeľniť čas splnenia úlohy a pravidiel**,
 - pracovať so žiakom s ADHD na základe **jednotnej stratégie** učiteľov v súlade so zákonnými zástupcami,
 - učiteľ používa **ja komunikáciu**,
 - častejšie **meniť činnosť žiaka**, viesť ho k dokončeniu úlohy,
 - umožniť **žiakovi relaxovať**,
 - intenzívne vnímať **situáciu v kolektíve žiaka a situáciu samotného žiaka**.
- (Bittmannová,2019)

Prejavy správania sa detí s ADHD sú rôzne a nie je možné ich striktne vymedziť, preto býva ťažké rozlíšenie týchto prejavov od prejavov agresivity, či nevychovanosti v školskom prostredí. Vo všeobecnosti totiž sú prejavy správania sa detí dnes mnohokrát nečakané, zarážajúce až šokujúce, a to v dôsledku viacerých vplyvov- vonkajších, no tiež vnútorných. (Verešová,2020)

Pri práci so žiakmi s dyslexiou, dysgrafiou a dysortografiou rešpektovať nasledujúce pravidlá:

- rešpektovať individuálne pracovné tempo žiaka,

- používať tabuľky gramatiky permanentne, žiak potrebuje viac času na osvojenie pravidiel,
- vyčíslieť počet chýb v písaní, nehodnotiť úpravu, skôr obsah,
- namiesto diktátu doplnovacie cvičenia so zameraním na gramatický jav – vyčíslieť počet chýb,
- zaviesť zošit na domáce diktáty,
- písomné práce zadávať v skrátenej podobe, nedopisovať počas prestávky,
- dať viac priestoru na ústne odpovedanie, dávať pomocné otázky, ak si žiak nedokáže spomenúť,
- uprednostňovať akú formu skúšania, ktorá eliminuje trému a stres,
- otázky kľásť jednoducho a výstižne, pomáhať nápovedou,
- čiastkovými otázkami kontrolovať, či žiak úlohu rozumie,
- tolerovať primerané tempo čítania,
- porovnávať ho len s vlastnými úspechmi,
- rešpektovať individualitu,
- odbúrať dvojité čítanie, vyžadovať čítanie formou ťahovania slabík a naspäť do slova sa už nevracať ,
- zadávať kratšie úseky na čítanie,
- neustále zlepšovať techniku čítania, vyznačovať farebne grafémy, ktoré si zamieňa,
- ťažšie slová precvičiť pred čítaním,
- pri čítaní uplatňovať zásadu krátko a často,
- zaraďovať jazykové a rečové hry na rozvíjanie jazykového citu,
- opierať sa o názor, používať názorné pomôcky,
- postupne zvyšovať mieru náročnosti,
- pri riešení náročných úloh pracovať so žiakom citlivo,

Záver

Jednotlivé kapitoly dodatkov sa budú dopĺňať na základe skúseností pedagogických a odborných zamestnancov a ich pripomienok k ŠkVP, resp. k hore uvedeným dodatkom priebežne . Budeme zdôrazňovať význam pedagogickej reflexie a odborných diskusií učiteľov a OZ, závery z nich budeme následne implementovať do ŠkVP.